

REGLUR

um skilmerki dauða

Skv. 2. gr. laga nr. 15 6. mars 1991 um ákvörðun dauða telst maður látinn ef heilastarfsemi er hætt. Skv. 3. gr. sömu laga er hægt að ákvarða dauða með tvennum hætti:

I. Samkvæmt ákvæðum 1. mgr. 3. gr., sem er svohljóðandi:

“Staðfesta má dauða manns ef hjartsláttur og öndun hafa stöðvast svo lengi að öll heilastarfsemi er hætt.“

Í langflestum tilfellum má ákvarða dauða samkvæmt þessu ákvæði. Með skoðun (hlustun, þreifingu slagæðar, hjartariti) er staðfest að öndun og hjartsláttur hafi stöðvast. Venjulega stöðvast öll heilastarfsemi um það bil 20 mínútum eftir að hjartað hættir að slá.

Sé líkamshiti manns verulega lægri en eðlilegt er, skal skoða hann af mikilli gaumgæfni áður en hann er úrskurðaður látinn. Við slíkar aðstæður eru hjartsláttur og öndun svo hæg að auðveldlega má yfirsjást. Þá er og heilastarfsemi mjög hæg, en dæmi eru þess að hún hafi komist í eðlilegt horf, þótt hjartsláttur og öndun hafi virst stöðvuð í allt að klukkustund.

Sé um nýfætt barn að ræða og þá sérstaklega fyrirbura ber að fylgjast mun lengur með barninu en fullorðnum eftir að hjartsláttur og öndun stöðvast áður en barnið er úrskurðað látið.

Hafi endurlífgun verið beitt án árangurs má staðfesta dauða strax og lífgunaraðgerðum linnir.

II. Samkvæmt ákvæðum 2. mgr. 3. gr., sem er svohljóðandi:

“Hafi öndun og hjartastarfsemi verið haldið við með vélrænum hætti skal ákvörðun um dauða byggjast á því að skoðun leiði í ljós að öll heilastarfsemi sé hætt.“

Til að staðfesta að heilastarfsemi sé hætt er beitt tvenns konar greiningaraðferðum:

1. Ætíð skal beita taugaskoðun og heilariti.
2. Leiki vafi á greiningu skal taka röntgenmyndir af heilaeðum (cerebral angiography). Slíkar myndir skal ætíð taka ef nema skal brott líffæri úr hinum látna til ígræðslu.

1. Taugaskoðun og heilarit:

Til að staðfesta megi dauða með taugaskoðun og heilariti þarf að fullnægja eftirtöldum skilyrðum:

a. *Útiloka skal eitrun, kulnun og miklar truflanir á saltbúskap og efnaskiptum líkamans.* Stórir skammtar af vissum geðlyfjum og svefnlyfjum geta sljógvað svo heilastarfsemi að það líkist því að starfsemi heilans sé hætt. Hið sama á sér stað við mikla kælingu líkamans. Til að taugaskoðun og heilarit séu marktæk verður líkamshiti að vera hærri en 33 C. Þá geta truflanir á saltbúskap, sýrujafnvægi og efnaskiptum truflað mjög taugaskoðun.

b. *Áverki eða sjúkdómur í heilabúi er þekktur.* Þegar svo háttar verður heilaskemmdin að geta leitt til svo mikillar þrýstingshækkunar í heila að hún hindri bróðrennsli til heilans. Dæmi slíks eru heilablæðing, heilaæxli eða heilaáverki.

Ef skilyrðum a. og b. staflíðar hér að framan er fullnægt er unnt að staðfesta dauða ef:

- meðvitundarleysi er algjört,
- sjálfkrafa öndun er hætt,
- ekkert eftirtalinna taugaviðbragða fæst: sjáaldursviðbragð, hornhimnuviðbragð, augn-, hlustarviðbragð, kokviðbragð, viðbragð við sársaukaáreiti í andliti eða útlimum,
- heilarit sýnir engin rafhrif í heila (flatt rit).

Taugaskoðun og heilarit skulu tvítekin með tveggja tíma millibili.

2. Röntgenmyndir af heilaeðum:

Sé einhverju framangreindra skilyrða ekki fullnægt eða leiki vafi á um eitthvert þeirra skal taka röntgenmyndir af heilaeðum. Þær skal ætíð taka ef nema skal brott líffæri úr hinum látna. Sé blóðflæði um heila hætt sést ekki skuggaefnisflæði í heilaeðum. Þess er krafist að sjáanlegt sé flæði skuggaefnis í greinar ytri hálsslagæðar (a. carotis externa) eigi rannsóknin að teljast marktæk.

Hafi dauði manns verið staðfestur samkvæmt 2. mgr. 3. gr. má hætta aðgerðum sem viðhalda öndun og hjartslætti. Lækni ber að fræða vandamenn sem best um ástand sjúklingsins og um dauða hans. Honum er ekki skylt að fara að óskum vandamanna um áframhald meðferðar þegar staðfest er að sjúklingurinn sé látinn.

Ef í hlut á látin kona sem gengur með lífvænlegt barn þá skal viðhalda öndun og hjartslætti þar til barnið hefur verið tekið með keisaraskurði.

Ef nema skal brott líffæri úr hinum látna til ígræðslu er heimilt að halda áfram aðgerðum til að viðhalda hjartslætti og öndun í takmarkaðan tíma. Mikilvægt er að tryggja blóðflæði og næringu til slíkra líffæra allt þar til þau eru numin brott. Sé fullnægt skilyrðum laga nr. 16 6. mars 1991 um brott nám líffæra og krufningar má halda við öndun og hjartslætti á meðan líffæri eru numin brott, en það skal gera svo fljótt sem unnt er.

Reglur þessar eru settar með stoð í 4. gr. laga nr. 15 6. mars 1991 um ákvörðun dauða og eru í samræmi við tiltæka lækisfræðilega þekkingu.

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið, 1. júlí 1991.

Sighvatur Björgvinsson.

Páll Sigurðsson.

SAMPYKKT**um gjaldskrá fyrir heilbrigðiseftirlit á Vesturlandssvæði.**

1. gr.

Gjöld skv. 4. gr. gjaldskrár nr. 109/1987 fyrir heilbrigðiseftirlit á Vesturlandssvæði verða sem hér segir:

1. flokkur kr. 2 000,00	4. flokkur kr. 4 000,00
2. flokkur kr. 3 000,00	5. flokkur kr. 4 500,00
3. flokkur kr. 3 500,00	6. flokkur kr. 5 000,00

2. gr.

Gjöld skv. 5. gr. gjaldskrár nr. 109/1987 verði sem hér greinir:

1. flokkur kr. 10 000,00	4. flokkur kr. 38 000,00
2. flokkur kr. 20 000,00	5. flokkur kr. 51 000,00
3. flokkur kr. 28 000,00	6. flokkur kr. 62 000,00

3. gr.

Ofangreind samþykkt sveitarfélaganna á svæði heilbrigðiseftirlits Vesturlands staðfestist hér með skv. 22. gr. laga nr. 81/1988, um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit, til þess að öðlast gildi þegar við birtingu.

Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið, 8. júlí 1991.

Sighvatur Björgvinsson.

Ingimar Sigurðsson.